

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. besede, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljske izdaje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 3-00.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti številka 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI.

Cesar Viljem na Dunaju.

Konferenca z grofom Berchtoldom.

DUNAJ, 26. (Izv.) Danes ob 11 dopoldne je došel semkaj iz Konopišta nemški cesar Viljem in je bil na kolodvoru v Penzingu od cesarja in nekaterih nadvojvod slovesno sprejet. Vladaarja sta se jako prirčno pozdravila, nakar sta se odpeljala takoj v Schönbrunn. Na potu ju je mnogoštevilno občinstvo živahno pozdravljalo. V Schönbrunn so pričakovale visokega gosta nadvojvodinje. Po dohodu v Schönbrunn se je vršil med obema vladarjema precej časa trajajoči pogovor. Na potu v Schönbrunn je neki neznan človek vrgel skozi okno cesarjeve kočije neko pismo, ki je padlo cesarju Francu Jožefu ravno na kolena. Neznane je bil takoj aretiran. Zatrjuje se, da je bil v pismu le pozdrav obema vladarjema.

Ob eni popoldne se je vršil v Schönbrunn dejeuner, katerega sta se udeležila oba vladarja s svojo suito. Ob dveh popoldne se je cesar Viljem popolnoma nepazeno odpeljal v nemško veleposlaništvo, kjer mu je bil prirejen počastni čaj, h kateremu je bilo povabljenih več nemških dostojanstvenikov in avstrijskih državnikov z grofom Berchtoldom na čelu. Cesar Viljem se je umaknil z grofom Berchtoldom v postranski salon, kjer je konferiral z njim več nego eno uro. Konferenca se je v družbi jako opazala in je napravila velik vtisk. Šele ob 6 zvečer je odšel cesar zopet v Schönbrunn k večerji, po kateri pa se je brez vsakega spremstva odpeljal v Penzing in odpotoval od tam direktno v Berlin.

Volitve v Italiji.

RIM, 26. (Izv.) Danes so se vršile po vsej Italiji državnozborske volitve na podlagi splošne enake in tajne volilne pravice. Skupno se je volilo danes 508 poslancev. Volitve so se vršile po novem volilnem redu, ki je zvišal število volilnih upravičencev od 3.300.000 na 8.700.000. Vsak volilni okraj voli po enega poslanca. Volilni akt se mora pričeti ob 8 zjutraj in končati najkasneje ob 8 zvečer, nakar se prične skrutinji, ki mora biti končan do polnoči. Da je tajnost volitev zagotovljena, so bili konstruirani posebni kuverti in volilni listki, ki so bili opremljeni s podobami kandidatov, da so analfabeti kandidati lahko razločevali. Volilno gibanje je bilo jako ostro in se je splošno domnevalo, da nastopijo analfabeti proti socializmu. Na mnogih krajih je prišlo na shodih do krvavih pretepov in glasom poročil iz Rima je bilo pri današnjih volitvah kar 6 ljudi ubitih. Število

kandidatov za 508 mest znaša čez 1300 in si stoji nasproti v nekaterih mestih celo po 7 nasprotnikov. Od dosedanjih poslancev jih je resigniralo na zopetno izvolitev 68. V 96 okrajih kandidira le po en kandidat, med drugimi ministrski predsednik Giolitti, finančni minister Tedeschi, justični minister Aprili in bivši ministrski predsednik Luzzatti. Ožje volitve se bodo vršile dne 2. novembra.

Po poročilih, došlih iz Rima in Milana do 11 ponoči, bo potrebno veliko število ožjih volitev. V Rimu je bil izvoljen znani voditelj republikancev Barzilai, v Milanu dva socialista, med njima socialistični voditelj Tuzatti; v vseh ostalih milanskih okrajih so potrebne ožje volitve. V Turinu je bil izvoljen en socialist, v Reggio Emilia socialistični voditelj Reggolino, Natančni rezultati ni še iz nobenega okraja, a zdi se, da so šance za socialiste zelo ugodne, zlasti v provinci Romagn.

Demisija kabineta Romanones.

MADRID, 26. (Izv.) Na včerajšnji seji senata je imel ministrski predsednik Romanones daljši ekspeze, v katerem je slikal notranji in zunanji politični položaj, ki se vedno boljša. Izjavil je, da so se pričeli tudi republikanci že približevati monarhiji in da se bliža dan, ko se združijo vse demokratične stranke v okvirju monarhije.

V debati so izjavili opozicijski govorniki, da obsojajo postopanje kabineta, ki je odgodil zbornico in tako dolgo zavlačeval zopetno zblizanje. Vlada je radi teh napadov stavila predlog za zaupnico, ki pa je s 106 proti 103 glasovom propadel. Da je Romanones doživel poraz, je iskati vzroka v tem, da so se liberalni disidenti pridružili konservativcem. Romanones je po glasovanju takoj zapustil z ministri dvorano in podal kralju demisijo. Teda aral se upr spremembi političnega režima in noče imenovati konservativnega kabineta. Tudi listi zahtevajo, naj ostane dosednji kabinet tudi še vnaprej na krmilu države. Dopoldne je sprejel kralj Alfonz predsednika obeh zbornic, popoldne pa voditelje vseh konservativnih strank. Zdravstveno stanje ministrskega predsednika Kokovceva.

RIM, 26. (Izv.) Ruski ministrski predsednik Kokovcev, ki se nahaja tu na dopustu, je obolen na rdečici. Njegovo zdravstveno stanje se je tekom današnjega dne znatno zboljšalo.

Mednarodni politični položaj.

BERLIN, 26. (Izv.) „Norddeutsche Allgemeine Zeitung“ piše v svojem tedenskem pregledu: Prijateljski sprejem cesarja Viljema v Avstriji je znamenje popolne solidarnosti in trozvezi, zlasti v vseh

podrobnostih balkanskih vprašanj. Veselo znamenje za mednarodni politični položaj je dejstvo, da se je tekom zadnjih dogodkov posrečilo ohraniti sporazum med velisilami. Posebno dragocen v tem oziru je bil obisk ruskega zunanjega ministra Sazonova v Berlinu in njegove konference z nemškimi državniki, na katerih se je dosegel v vseh političnih vprašanjih zadovoljiv sporazum. Dalje je treba konstatirati, da so pokazali srbski državniki tekom zadnjih dni ono treznost in zmožnost, kakršne se je splošno pričakovalo. Srbija se je v albanskem vprašanju uklonila Avstriji. Glede grško-turških pogajanj zamore biti vsakdo optimist. Pogajanja so zadnje dni znatno napredovala in je pričakovati podpisa mirovne pogodbe med obema državama še pred koncem tega tedna.

Pred sklenitvijo grško-turškega miru.

ATENE, 26. (Izv.) Subkomisija mirovnih delegatov je končala svoje delo. Sporazum je dosežen v vseh točkah, tudi v vprašanju turških duhovnikov na Grškem. Višjega turškega duhovnika imenuje grška vlada, ki ga tudi plačuje, šejk ul islam pa ga samo potrdi. Čeravno pa je komisija končala svoje delo že pred par dnevi, iz Carigrada še vedno ni prišla ratifikacija mirovne pogodbe. Morda pride tekom današnjega dne, nakar se bo vršila jutri plenarna seja mirovne delegacije, da perfekcionira sporazum.

Grki za grške šole v Bitolju.

SOLUN, 26. (Izv.) Grška cerkvena občina v Bitolju z grškim nadškofom na čelu deluje s posredovanjem grške vlade na to, da bi se grške šole v Bitolju zopet odpre. Grški nadškof odpušča v kratkem v Belgrad, da sporoči srbski vladi prošnjo grškega prebivalstva osebno.

Železniško vprašanje v Mali Aziji.

CARIGRAD, 26. (Izv.) Dne 29. oktobra odpušča Džavid bej v Berlin, da posreduje tamkaj za dosego francosko-nemškega sporazuma glede gradnje železnice v Mali Aziji. Iz Berlina odide naravnost v Pariz, da se pogaja s francosko vlado glede najetja večjega turškega posojila pri francoskih bankah. Turčija upa, da se ji posreči dobiti posojilo že v najkrajšem času.

Dr. Kramar za češko-nemško spravo.

PLZEN, 26. (Izv.) Tu je imel danes dr. Kramar shod, na katerem je razpravljal o češko-nemški spravi in ostro napadal češke radikalce, češ, da preprečujejo s svojo taktiko pravični in mirni razvoj političnega položaja. On kot demokrat mora obojati vsak oktroa in posledica tega je, da smatra za svojo dolžnost, da se vsede z Nemci k skupni mizi in deluje trezno za pravično rešitev sprave med obema narodoma.

Clarissa se je odvrnila od njega nagubanim čelom.

„Ta plemenita žena se mi je zaobljubila, ter meni, da izpolnjuje svojo prisego s tem, da stavlja v besedo zakon tisti smisel, ki ga ima za vratarja in kmečko dekle — in nobenega družega. Meni očita, da sem malo in ozkomiseln — ali pa je bilo kdaj za veliko srce v najrazsežnejši vseh besed tako malo pomena, kakor ga vidi ona v tej besedi?“

„Dala sem, kar ste zahtevali,“ je odvrnila Clarissa, obrnjena v stran in v globokem tistem glasu. „Ne lažite in ne trdite, da bi bili zahtevali kaj plemenitega.“

„Ne, nočem lagati, vam nočem lagati. Jaz nisem poznal nič plemenitega, kajti nisem vas poznal in vzrastel sem med vojščaki. Stopili se v moje življenje in moje čustvo se je razširilo. Vaš kraljevski način mi je dajal razumeti vse, kar je velikega in visokega. Rastei sem, rastei tako, da morem danes jaz vam očitati: vi si razlagate svojo prisego preozko in kakor delajo ta mala srca.“

Odvrnila je svoj pogled od njega; temen, trden pogled.

Viharno zborovanje čeških učiteljev.

PRAGA, 26. (Izv.) Češki učitelji so priredili danes v Pragi veliko zborovanje, na katerem so manifestirali za zboljšanje učiteljskih plač. Na zborovanju je prišlo do zelo mučnih prizorov. Učitelj Bima je v svojem govoru ostro napadal navzoče poslance in jim očital, da znajo pač skrbeti za sebe, dočim so na učiteljsvo popolnoma pozabili. Zborovalci so govorniku demonstrativno pritrdjevali in mu viharno ploskali. Socialistični poslanec Němec in pa narodno-socialna poslanca Klofač in dr. Baxa so protestirali proti očitanjem govornika in označili govornikove insinuacije za nesramno laž. V znak protesta so zapustili zborovanje, a zborovalci so vpili za njimi: Hamba! Koncem shoda je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva takojšnja ureditev zboljšanja učiteljskih plač, sicer bodo učitelji primorani, da posežejo po najenergičnejših sredstvih, če bi se perče vprašanje še nadalje zavlačevalo.

Učiteljsko vprašanje na Goriškem.

V „Učiteljskem Tovarišu“ se je razvila zanimiva polemika v zadevi učiteljskega vprašanja na Goriškem. Na eni strani stoji „Deželno učiteljsko društvo za pokneženo grofijo Goriško-Gradiščansko“, na drugi pa ono učiteljsvo, ki stoji za okrajnimi učiteljskimi društvi, ki naj bi se združila v deželno zvezo po kranjskem in štajarskem vzoru. To organizacijsko vprašanje pa je le postranskega pomena, vsaj za sedaj, kajti glavna stvar je tudi pri goriškem učitelstvu zboljšanje gnotnega položaja, in prav v tem vprašanju vlada med obema strankama, če jih moremo imenovati tako, veliko nasprotstvo. Naše mnenje je, da mora biti zboljšanje položaja učitelstva na Goriškem ena izmed prvih nalog nove deželne uprave in da se mora to zboljšanje izvesti na tak način, da bo stalno pomagano učitelstvu, ne pa morda le s kakimi provizorični odredbami, ki naj bi le deloma zamašile vedno bolj zevajoče luknje. Treba je le temeljite preuredbe učiteljskih plač, ki tudi v resnici zadovolji učitelstvo in mu tako ustvari vse pogoje, da more točno in vestno vršiti svojo velevažno nalogo v našem ljudstvu. Da pa se naše ljudstvo samo izpozna s tem, za goriško deželo tako pomembnim vprašanjem, naj posnamemo iz „Učiteljskega Tovariša“ spis, ki jasno označuje mišljenje večine goriškega učitelstva in pravi:

Iz „Učiteljskega Tovariša“ smo izvedeli učitelji bolj na periferiji dežele, da živi učit. društvo za pokneženo grofijo Goriško-Gradiščansko. In kaj se je zgodilo? Na zadnjih volitvah v naš vzorni deželni zbor je prodrla takozvana „Narodna stranka“, in

„Ako bi bilo vse tako,“ je rekla, „ako bi sedaj čutili plemenite, dali bi mi bili že svojo svobodo!“

„Nisem storil tega, ker vas ljubim. Clarissa, obljubili ste, da postanete moja žena, ali nič se ne udeležujete mojega delanja in mojega življenja; moja hiša vam je ječa, moje knežje dostojanstvo v grozo, moje družbe se izogibate — vedite, da slabo izpolnjujete svojo obljubo, kajti poročen sem bolj z nemo grozečo boginjo maščevanja, nego z ženo, ki naj bi bila luč in veselje mojega življenja in moja družica.“

„In česa si upate zahtevati? Imate-li drzno čelo, da to zahtevate od mene?“ je zaklicala v brezmerem začudenju: „Alessandro, v svojem življenju niste še izrekli tako brezsrčno zasmehujoče besede.“

„Odustite, ne zahtevam: pogrešam le, pogrešam s hrepenenjem bolj. Obtožujem se, da ne bo nikoli po moji krivdi, in pogrešam . . . iz dalje občudujem veličino vašega srca in si vendar pravim: tako resnično velikodušna vendar-le ni, da bi mogla kdaj odpustiti in dati svoji obljubi popoln resničen smisel, da bi bila prava in poosem

PODLISTEK.

Norec vojvodinje.

Florentinska novela Ernsta Remina.

Dobro — pa verujte v moje kaznjivo občevanje z onim zmedenim mladeničem; ako se ne čutite oskrnjene v svojem dostojanstvu kakor njegov tekmeč — pa verujte! Potem pa zahtevam, da to izgovorite, ne v tomi šepetanja, tu, med stenami, pokritimi s tapeti, ampak glasno — pred tribunalom signorie, kjer se tožijo nezveste ženske!

„Kjer porabljajo natezalnice, da izvedo njihove tajne, jih postavljajo na sramotni oder, jih slednjič izročajo rabelju! Ali bi se vam hotelo to?“

„Srašanjem — mislite, da me upognete. Z natezalnico, Alessandro, se ustvarja mučenik! In smrt — ta bi bila moja svoboda! Vi, vi sami bi bili na sramotnem odru kakor oskrnjene! Ne pozabite, da, kdor zločini žensko, vrača pred vsem svetom pravico in krivico. In pred nevedno meži, verujte mi, se bom znala čuvati —

odbor društva je smatral za potrebno, da se gre pokloniti dr. Faiduttiju in drugim visokim in nevisokim predstaviteljem naše deželne uprave. Deputacija je ob tej priliki izročila tudi „vdano“, „spoštljivo“ in nazadnje še „prevdano“ podpisano prošnjo, naj bi se s pomočjo učiteljskega izvoljeni poslanci ozrli s svojih mehkih foteljev tudi na ubogo učiteljsko paro in v svojih blagonaklonjenosti milostno dovolili to, kar je danes, rekel bi, deviza in „conditio sine qua non“ vsega avstrijskega učiteljstva. Ne to, samo nekoliko tega bi bilo že za Goričane dovolj in „visoka deželna zbornica“ bo zapisana z nepozabno hvaležnostjo v prevdanih učiteljskih srcih. Že uredništvo samo je umestno opomnilo, da je to pravzaprav nesolidarno kršenje stanovske discipline, in v zadnji številki nekdo poiskuje še ovreči to upravičeno pripombo uredništva.

Ker kritika stvari, časih pa tudi forme same nikdar ne oškoduje, si oglejmo najprej to peticijo samo. Človek bi mislil, da je bila vložena v časih konkordata žalostnega spomina, v tako ponižujočem tonu je sestavljena. Cim bolj se bomo poniževali, tem bolj in tem sigurneje nas bodo zapostavljali. Kje je ona samozavest človeškega dostojanstva in samozavest najvažnejšega stanu? Kaj smo res le samoponižni in „prevdani“ deželni hlapci in nič več? K svojemu dolžniku se ni treba priplaziti po kolenih, ampak mirno in dostojno zahtevati to, kar nam gre!

Da, zahtevati to, kar nam gre, vse to, prav nič več in tudi nič manj, brez neokusnih priveskov vdanosti in lojalnosti. Vse avstrijsko učiteljstvo se je srečno strnilo ter formuliralo ene ter iste svoje minimalne zahteve, ki jih moramo doseči brez vsakih prikrasov. Prav nobenega izgovora ni tedaj, da se iznajde kar naenkrat deputacija in prosi samo obgrizek naših postulatov, saj te zahteve nočejo nič drugega, kot preskrbeti tudi učiteljstvu dostojnega in človeškega življenja. Pri tem pa nobenega popuščanja, ampak izkušati jih uveljaviti vse brezobzirno in povsod!

Pisec zagovarja odborovo peticijo s tem da bi se izenačile vsaj plače vsega gorškega učiteljstva. Da bi se zgodilo to, bi bila pa edino umestna takojšnja ustanovitev deželnega šolskega fonda in ne, kar imamo v vsej Avstriji edinole še pri nas, namreč okrajne šolske fonde.

Prva točka, ker ta je pravzaprav ono preporno jabolko, bi se morala razdeliti torej v dve, in sicer v sicer:

1. Ustanovi se naj takoj namesto dosedanjih okrajnih, deželni šolski fond in učiteljstvo naj plačuje dežela, ne okrajni šolski sveti, in sicer v vseh okrajih enako.

2. Nemudoma naj se regulirajo plače v smislu zahtev vsega avstrijskega učiteljstva.

Vsak poslanec, izvoljen na narodnem, demokratskem in naprednem program, mora brez ugovora akceptirati te zahteve in tudi glasovati zanje, saj ne vsebujejo prav nič pretirana.

In če nam ne izpolnijo tega? No, potem bomo tem prej dosegli še po enem sredstvu, namreč po politiški organizaciji in tedaj bomo odločevali še mi, kdo bo sedel v deželnem, oziroma v državnem zboru in kdo ne. Da se bomo pa bojevali najbrezob-

moja žena. Odpuščanja ne pozna. Vedno bo ostajala ušla in bo v svojem nepodnem ponosu pretvarjala najhujše življenje v mučeništvo.

„Ali bdim, ali so to le prazne sanje?“ je vzklikala. „Je-li res, da bi mogli vi to zahtevati od mene? Ni je ženske na svetu, ki bi mogla to.“

„Razum vas! Alessandro, ki je bil, je umrl. Nov stoji pred vami, ki je začelna čutili se vam enakovrednega in enakopravnega.“

Zasmejala se je hriščeče. „Komedijski!“ je rekla in je hotela oditi.

„Preizkusite me, preizkusite z mano!“ je dejal in glas se mu je tresel, kakor v hudem strahu. „O, Clarissa — ali ne želite, da prihaja iz vas neka sila, ki me čisti in povzdiga? Smatrali ste me vrednim, da sem mesec v mesec živl v vaši bližini — verujte mi, da more to tudi najslabšega siliti k sramu. In ali ne opazate, kako me spreminjate, na misli, s katero zaživljam vaše srce. Kako naj bi bil sicer načel to?“

(Dalje.)

ziranje proti poslancem, ki nam ne privoščijo niti živeti, to je pa jasno. Čas za politiško organizacijo je že prav ugoden, tudi tla imamo.

Pisec se huduje na učiteljstvo, da ne pristopa k „Deželnemu učiteljskemu društvu“. Tovariši, saj velika večina mlajšega učiteljstva niti ne ve ne. da društvo sploh ekzistira. Velika, velika napaka vseh naših okr. učiteljskih društev je, da se ne pošlje takoj v začetku šolskega leta novim kolegom vabil k pristopu, zakaj mlad novinec se niti obrniti ne ve nikamor, zato je vaša krivda, če je mrtev član stanu. Posebno še, če društvo spi in ni dosti čuti ali čitati o njem, potem to pač ni znak letargije učiteljstva!

Pa ker smo že pri tem, ali je potrebno, da bi vstopilo vse gorško učiteljstvo v to društvo ali ne? Menimo, da pač ne, ker so se taka deželna učiteljska društva izkazala v praksi kot nezmožna uspešnega življenja nli vsaj nepraktična. Skrajni čas je že, da predvsem oživijo okrajna učiteljska društva in se osnuje deželna zveza gorških učiteljskih društev po štajerskem in kranjskem vzorcu. Ta zveza naj bi potem vodila vse take in podobne akcije ter bi bila kompetentna predstaviteljica vsega gorškega učiteljstva. Ker je pa novi deželni zbor izvoljen, je nujna potreba, da se osnuje ta zveza takoj, formulira naše zahteve in mogoče skliče pred prihodnjim zasedanjem v sporazumu z italijanskimi kolegi v Gorici veliko zborovanje, povabi vse poslance in jim predloži te naše zahteve, kjer naj se poslanci tudi izrazijo, ali imajo resen namen udeležiti v njih ali ne.

Ker bi se s samimi besedami ne prišlo nikamor, naj se v enem okr. učiteljskem društvu takoj konstituirajo odsek, ki naj stvar realizira. Mogoče v sežanskem, ki je eno največjih in v katerem je tudi več članov, ki se resno zanimajo za to idejo.

Končno še eno! Pisec prvega članka se huduje tudi na italijanske kolege, ker ne vstopijo v društvo. Če se udeležijo ta moj, ne nov in tudi ne originalen predlog, bi vezala Zveza samo slovenska učiteljska društva, kar bi bilo edino oportuno, kar nam tudi dokazuje praksa.

Vsako podobno društvo s člani mešanih narodnosti je več ali manj mrtvo rojeno dete. Živimo v časih fanatičnih in časih tudi dlakocepskih nacionalnih bojov in s tem moramo računati. Pač pa moramo pri zahtevi regulacije postopati v zvezi z Italijani.

Nimajo te vrste namena napadati na nobeno stran, ne; imajo namen pokazati samo na nekatere napake. Sedaj je morda čas ugoden, začnimo odkrit in najodločnejši boj za svojo eksistenco, boj za regulacijo naših plač. Saj doslej Goričani v tem oziru nismo začeli pravzaprav še ničesar upoštevati vrednega.

Ta boj pa mora biti enoten, sistematičen in nepopustljiv, sicer bo brezuspešen. Torej k dejanjem! V tem znamenju naj se začne sezija letošnjih zborovanj naših okr. učiteljskih društev, ki bodo rodila tudi — Zvezo.

To, kar zahteva vse avstrijsko učiteljstvo, je najmanj, kar smemo zahtevati, vse drugo je podcenjevanje samega sebe, je beračenje, nevredno „hrabrih bojevnikov za svoje pravice“. Ali smo učitelji manj vredni od nižjih uradnikov? Ali mogoče zaradi manjše važnosti svojega poklica, ali zaradi lažjega dela, manjših študij? Čemu to bagateliziranje samega sebe? Upravičeni smo vprašati sestavljalce peticije, kdo jim je dal pravico zadajati nam take moralne udarce v obraz?!

Namen sestavljalcev peticije je bil najboljši — ne tangiramo časti in poštenja nikogar — ampak od zahtev vsega avstrijskega učiteljstva ne smemo odnehati niti za las, in sicer nikdar več in v nobenem slučaju! Te zahteve morajo biti in tudi so vsaki naši organizaciji supremalex, in mi moramo rajši poginiti, nego bijo zatajili le v enem samem primeru!

Ne rabimo nobenih provizorijev — hočemo definitivum! Stradanja je dovolj, prošnji tudi — hočemo kruha!

Saj nas zatajujejo drugi — sami se nečemo in ne smemo!

To so glasovi iz učiteljskih krogov. Mi, kakor smo že rekli, moremo želeti, da se čim prej uresničejo te upravičene zahteve, kar smo prepričani da pomenja njih ures-

Franco Štrancar
gostilničar v Trstu, ul. Giuliani 32
priporoča cenjenemu občinstvu svojo
GOSTILNO
v kateri toči pristno vipavsko domačo
vino lastnega pridelka, ter istrsko in
druga vina. Domača kuhinja. Vse
po zmernih cenah. Priporoča se
cenjenemu občinstvu za obisk.

Dr. PEČNIK
(Dr. PETSCHNIGG)
TRST, VIA S. CATERINA STEV. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni.
8—9 in 2—3 in špejalist za kožne in
vodne (spolne) bolezni: 11 $\frac{1}{2}$ —1 in 7—7 $\frac{1}{2}$.

AGO čevlji brez šivanja
in žbljev
Izvršuje edino le
Franjo Cink v Trstu
ulica Cecilia Rittmeyer šte. 12.
Izvršuje tudi vsako drugo naročilo točno
in ceno. — Na zahtevo pride tudi po naročila izven mesta.

R. Gasperini, Trst
Telefon šte. 1974. špeditör Via Economo št. 10.
Prevozno podjetje
Sprejema razcarinjanje vsakega blaga iz tulin, dostavlja na dom.
POŠILJATVE, POTEGA KOVČGOV. NAJUGODNEJŠE CENE.
Zastopstvo trrdke „Cement“
Tovarna cementa „Portland“ v Spiljetu.
PRODAJA NA DROBNO. CENE BREZ KONKURENCE.

Novo pogrebno podjetje, Trst
(vogal Piazza Goldoni) - CORSO 47 - (TELEFON št. 14-02.)
Prevoz mrličev na vse kraje
Zastopstvo s prodajo pogrebnih predmetov: J. MRZEK, Opčino št. 170; T. VITEZ v Mestni na trgu pri cerkvi; A. JAMSEK, pri Orehu (Noghere); F. BRNETIČ v Škocjanu. Zaloge pristnih voščeničev sveč lastnega izdelka.
Podjetje bogato preskrbljeno s najnovejšo opremo. Vozovi za veličastne sprejeme z bogato opremo in od najenostavnejših do najbolj luksurjernih. Krasna izbira vencev iz umetnega, cvetja, biserov, kovine in porcelana, krste iz kovine in raznovrstne iz lesa, pajčolan oblike, obvala itd. — Za poročence, birmance in druge svečanosti bogata izbira raznovrstnih, vencev in cvetlic veščenih in barvanih. — Vsi predmeti so stalno na razpolago. Stalne cene brez konkurence postrežba točna. Nočna naročila se sprejemajo v lastnih prostorih zaloge podjetja ul. Tesa št. 31. telefon 1402. Družabnik in upravitelj M. ŠTIBILJ

Velikanska zaloga pohištva in tapečarij
:: Paolo Gastwirth ::
TRST, ul. Stadion št. 6 - Telefon 22-85 (niša gledališča Penico)
Najbolj ugoden vir za nakupovanje bodisi glede cen, kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor.

Napredek vede!
Najenergičnejše in gotovo se zdravi sifilis s svetovnim sredstvom
== IORUBIN CASILE ==
Stotine zdravniških potrdil potrjuje, da se uretralna zoženja, prostatitis, uretritis in meh. katarji korenito ozdravijo s **konfeti Casile**
Konfeti Casile urejajo uriniranje, ne da bi bilo treba rabiti zelo nevarnih čevk (šilinge), popolnoma odpravljajo in ublažujejo pečenje in pogosto uriniranje; edini korenito ozdravilo uretralna zoženja (prostatitis, uretritis, cistitis, mehurne katarje, kamen, nesposobnost za zadrževanje urina, sluzaste tokove itd. — Skatija konfeti Casile K 4—.
Iorubin Casile, najboljši protisifilitično in poživljajoče krištilno sredstvo, ki se uporablja z uspehom proti sifilisu, anemiji, impotenci, kostoboli, ishlasi, vnetju lig. polnim madažem, izgubi semena, polucijam, spermatoroi, steriliteti, neurasteniji, energičen razkrojevalec urinske kisline itd. — Steklenica Iorubina Casile K 3-50.
Vbrizganec Casile zdravi beli tok, akutne in kronične katarje, vaginitis, uretritis, endometritis, vnetje in izpad maternice itd. — Steklenica vbrizganca Casile K 3-50.
Kdor želi večji pojasniti, tiskovini itd. naj naslovi dopis na lekarno Lloyd v Trstu, ki poda odgovor s obratno pošto zastoj in s vso rezervno. Priznani medicinski izdelki CASILE se prodajajo v vseh akreditiranih lekarnah. — Zaloge v Trstu: Lekarna Lloyd, V. Orologio 1

:: Samo v jezikovnem institutu ::
Polyglotte
Piazza San Giovanni št. 1, II n.
se nudi najlepša prilika naučiti se nemškega jezika. — MESEČNA TAKSA
K 4— za 2 lekciji na teden.
Tečaji za vsako starost in vsako stopnjo znanosti — Vpisovanje vsak dan od 3—10.
Mladenci, dijaki dobijo hrano in tudi stanovanje

Zaloga dalmatinskega vina
lastni pridelki iz JESENIO pri Omišju
Filip Ivanišević, Trst
ulica Valdirivo 17. Telefon 14-05.
— Prodaja na drobno in na debelo. —
GOSTILNE: „All' Adria“, ulica Nuova šte. 18 in gostilna-Buffet, Piazza Giuseppina šte. 7, v katerih toč svoja vina prve vrste.

SLOVENC!
Vaš narodni zlatar in urar
Alojz Povh
se nahaja na trgu Barriera 3.

ničenje veliko korist za naše ljudstvo na Goriškem, neuresničeno pa največjo škodo. Zato pa smo tudi uverjeni, da stori novi deželni zbor, ko se zopet snide, vse, da zadovolji naše učiteljstvo.

Domače vesti.

Koncert J. rosia a Kociana. V Lübecku na Nemškem je bil svoje dni slaven organist, po imenu Buxtehude. Ko je Bach izvedel za njegovo umetnost, je ubral peš 60 milj dolgo pot iz Arnstadta v Lübeck samo zato, da bi ga slišal... Buxtehude je že davno, davno mrtev in Bach — tudi. Ali če bi smeli mrtvi prihajati zopet k nam in z nami deliti življenje, bi bil Bach med prvimi, ki bi se ne strašil druge dolge poti, da sliši umetnika Kociana.

Tudi naše občinstvo je prav rado prihitelo v soboto v dvorano „Narodnega doma“, da se napije iz vira čiste poezije. Gotovo je bilo med poslušalci različnega pojmovanja o umetnosti, različnega razmišljanja in čustvovanja, a vsak teh poslušalcev je zajemal po svoji zmožnosti iz bogastva umetnikove duše. Vsakomur je bilo mnogo, mnogo na razpolago. A ni čuda, da vsak več ali manj umeva Kocianovo govorico, saj on je umetnik, ki ustvarja že v mislih vsakemu tonu obliko, smer in pomen, še preden se mu ton porodi. Vsak njegov ton nosi znak življenja v sebi. Kakor posamezni toni, tako imajo vsi fraze, sploh vsa njegova igra, pristno podobo njegove notranje idealne tvorbe. Odtod torej ona velikanska sugestivna moč umetnika Kociana. Kritike svetovnih listov, ki smo jih čitali pretekle dni v „Edinosti“, slavijo v Kocianu velikega umetnika. Naš ljubitelj venec bodi g. Kocianu viden svedok, da tudi mi tržaški Slovenci stopamo v nepregledno vrsto njegovih občudovateljev.

Na klavirju je spremljal g. M. Eisner. Njegovo spremljevanje je bilo vredno interpretacije g. Kociana. Samostojne točke, ki jih je izvajal na klavirju, so pričale o njegovem visokem umetniškem pojmovanju. Pokazal je velike zmožnosti posebno v tem, da je v prelepi Sukovi kompoziciji „Hrepenenje“ dal mogočnim potezam skladbe globok izraz, in da mu je v Mendelssohnovi najlepši fugi E-moll jasno prodiral tema na površje.

Vesel pojav — lep obisk in pozornost občinstva pri koncertu. V. S.

I. ciklus predavanj „Slovanske čitalnice“ v Trstu. Slovanska čitalnica v Trstu priredi tekom letošnje zimske sezone v celem nad 40 večerov; od tega jih odpade polovica na predavanja. V stremelju po moderniziranju in po razširjenju svojega delokroga je sprejela Sl. Č. letos v svoj program tudi predavanja. Skrbelo se je, da bodo vsa zanimiva, aktualna in nazorna, in v ta namen se bodo kazala z izjemo enega samega večera pri vsakem predavanju skriptične podobe. Za nekatera predavanja je na razpolago celo nad 150 slik. Za projiciranje teh slik, katerih površina bo znašala okoli devet kvadratnih metrov, si je omislila Sl. Č. poleg društva skriptikonov še celo vrsto drugih priprav, tako da bodo projekcije dovršene. Luč sveti z močjo okoli 1500 sveč.

Z ozirom na splošni izobraževalni pomen teh predavanj je dovoljen vstop k tem prireditvam tudi nečlanom. Ker so v zvezi s temi večeri visoki izdatki, se bodo pobirali pri vsakem predavanju režijski prispevki, ki pa so se odmerili jako nizko in sicer po 20 stot. za člane in po 40 st. za nečlane.

Vsako predavanje se deli v dva dela. Med odmorom se prezrači dvorana, med tem pa se bo serviral čaj v ostalih društvenih prostorih.

Pred novim letom se bo predavalo o sledečih predmetih: Pariz (28. X.), Podelne električne centrale na Kranjskem (22. XI.), Mojster Jan Hus in Jan Žižka (29. XI.), letalni stroji (13. XII.), London (20. XII.). Program ostalih predavanj objavimo pravočasno.

Prvo, otvoritveno predavanje se bo vršilo jutri, v torek, dne 28. oktobra, o Parizu. Predaval bo g. dr. Kisovec in bo predavanje nazorno pojasnjevalo 138 podob. Pričetek je točno ob 8:30 zvečer, na kar p. n. občinstvo vljudo opozarjamo.

V dvorani bo morala biti zaradi projiciranja podob med predavanjem tema, zato bi ne bilo pozno prihajanje neprijetno samo za tiste, ki predavanje že poslušajo, temveč gotovo ravno tako za tiste, ki bi prišli potem, ko se je predavanje že pričelo. In odlašati se s pričetkom ne bo moglo, kajti vsakdo razume, da se je treba v prvi vrsti ozirati na tiste, ki pridejo o pravem času.

Da zanese Sl. Č. svoje kulturno delo tudi med najširše sloje, se je sklenilo, vsako predavanje vsaj nekolikokrat ponoviti in sicer v obliki ljudskih predavanj kakor v mestu tako i v okolici. Društva, ki želijo, da jim priredi Sl. Č. predavanja, naj javijo čim prej svoje želje pisмено neposredno na naslov društva, ali ustmeno s posredovanjem enega izmed odbornikov Sl. Č. Po možnosti se ugotovi vsakemu društvu brez razlike njegovih tendenc.

Tako je storila Sl. Č. vse, kar je bilo v njeni moči, da ta predavanja popularizira in da ne ostane I. ciklus predavanj efemeran pojav, temveč da se razvije iz teh prvih predavanj stalna slovenska institucija v Trstu.

Pri kolesarski dirki za „Jugoslovansko prvenstvo 1913“, ki se je vršila včeraj, je vnovič zmagal g. Zorko Sišković, član kolesarskega društva „Balkan“ v Trstu. Drugi je došel g. Kantoci Milan, član kolesarskega društva „Orao“ iz Zagreba, a tretji g. Ostrovska Ivan, član kolesarskega društva „Balkan“. Obširnejše poročilo sledi.

DAROV.

Za CMD nabral g. Anton Zupančič v kavarni „Minerva“ K 124. Denar hrani uprava.

Tržaška mala kronika.

Trst, 26. oktobra.

Poboj v Starem mestu. Dva mrtva, dva ranjena. — V soboto ponoči je bila ulica Punta del Forno pozorišče divjega prizora, ki je stal dve osebi življenje, dve pa težke poškodbe. Umljivo je, da se je nabrala na krik in vik velika množica gledalcev, ki so s strahom opazovali ono klanje. Stvar pa je bila taka-le:

Šlo je proti enajstim, ko je prišla iz gostilne „Banjaluka“ večja družba Dalmatincev, ki so se začeli prepirati med seboj. Izpčetka stvar ni bila videti tako nevarna, toda razgrevati so se začeli vedno bolj in bolj, in konec je bil, da so se spoprijeli in da sta ostala dva mrtva na licu mesta, dva pa težko ranjena.

V imenovani gostilni sta se namreč nahajala bratranca 28letni Anton in 31letni Tomo Kapović, oba iz zadrške okolice in oba premogarja na Lloydovem parniku „Vorwärts“. Poleg tega pa so bili v gostilni tudi 33letni Ivo Boškolić in 31letni Sime Radović, tudi premogarja na istem parniku, ter končno 28letni brezposelni kurjač Peter Rončević, rodod iz Splita, stanujoč v ulici Cavana 6. Ta Rončević je zelo nasilen človek in je bil že večkrat obsojen radi tepeža in tudi izgnan zato iz Trsta. Pred kratkim pa je dobil dovoljenje, da je smel zopet bivati v Trstu.

Vseh pet je torej prišlo iz gostilne na ulico in tu so se sporekli. Med preprirom pa je Rončević potegnil iz žepa nož, kakor jih navadno imajo mornarji, in je najprej udaril z njim po Antonu Kapoviću. Zadel ga je na vrat in mu prerezal žilo. Ta se je takoj zgrudil na tla. Takoj nato pa se je obrnil proti Tomu Kapoviću in mu zabodel nož naravnost v srce. Ko se je tudi Tomo zgrudil na tla, je Rončević napadel Boškolića in ga ranil z nožem na levi spodnji lehti, potem z drugim sunkom na levi prani strani, s tretjim pa na hrbtu, Radovića pa na levem stegnu.

V bližini, med Glavnim trgom in ulico Pozzo del mare, so se prav tedaj nahajali nadzornik policijskih agentov Cigoj in policijska agenta Turus in Mahorič. Na prvi krik so vsi trije pohiteli v ulico Punta del Forno in so našli tam oba Kapovića, ki sta se premetavala vsa v krvi po tleh in oba ostala ranjena. Prenesli so nemudoma oba Kapovića na rešilno postajo, kjer pa jima službujoči zdravnik dr. Tomičič ni mogel več pomagati, kajti komaj so ju prinesli tjakaj, sta že izdihnila. Boškolića je zdravnik obvezal za silo in ga potem

Ivan Gustinčič

Trst, ulica Sette fontane št. 24
priporoča cenj. občinstvu svoje novo

pekarno in slaščičarno

Prodaja moka iz prvih mlinov. Večkrat na dan svež kruh. Sprejema pecivo vsake vrste. Vino in likerji v steklenicah. Postrežba na dom.

Slovenci! :: Slovani!

Priporoča se Vam slovenski krojač

Fran Rupnik

Trst, ulica Goppa 10. I. nadstropje
kateri izdeluje obleke iz finega in navadnega sukna po zmernih cenah. Uzorci na razpolago. Izdelane obleke na ogled. Solidno delo.
:: Izdeluje uniforme vseh vrst. ::
Priporoča se slav. občinstvu za obilen obisk.

KLAVIRJI

Bösendorfer, Gebrüder Stigl, Koch & Korselt, H. Rachoe itd. se prodajajo in dajejo v najem po zmernih cenah proti gotovini kakor tudi na obroke.

UGLAŠANJE IN POPRAVE.

ZANNONI

Plazza S. Giacomo 2. II., Corso.
TELEFON 12-57.

Prva in edina pisarna

-- v vojaški stvari --

(koncesioniran od v. k. nameštništva)

Trst, ulica della Caserma 5, II. n.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izdeluje in odposilja vsake vrste prošnje vojaškega značaja — oprosteno od voj. smoletno prostovoljstvo, konitve, dosezanje zakonitih nagradni glede presentne službe, vnaprejetja v vojaške kole itd. — Pooblaščen je zastopati stranko pred oblastnjami. — Reševanje hitro in točno. — Uradno ure: Ob delavnikih od 8. predpoldne do 7. popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 12. opold.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine =

Dr. J. Čermák V. Tuscher

zobozdravnik konces. zobni tehnik

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Velika zaloga v Trstu

Najcenejše ograje iz žične mreže, pohištvo železno in iz medi

dobavlja, kakor je dokazano, trvdka

VALENTIN BERGMAN

GRADEC

Podružnica Trst

ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zastoj.

Šeno, krompir, jabolka, furlanska vina

In drage poljske pridelke na debelo dobavlja trvdka

J. Kovačič & Co.

St. Peter na Krasu.

Josip Grižon

TRST, ulica Belvedere št. 2

Prodajalna čevljev

finih in preprostih za moške, ženske in otroke vseh vrst. — Sprejemajo se naročila po meri in popravki. CENE ZMERNE.

GOSTILNA

All' Antica Pompel TRST trg C.

Goldoni in na istem trgu se nahajajoča se toplo priporoča slovenskemu občinstvu za obilen obisk. **CAFFE GOLDONI** Fran Marinko.

Josip Visnovic

Zaloga ulica Dante Alighieri št. 3.

Peki in slaščičarji!

Lopate male in velike, lopate v obliki vesla, vedno na izbero. Zajamčena kakovost. Cena od 4--6 kron.

HELVETIA

Velika zaloga gramofonov

Trst, — ulica Barriera vecchia 19.

Vedno v zalogi velika izbor slovenskih in hrvaških plošč od kron 2 50 naprej. Vedno nove plošče najboljših vrst. Gramofoni na obroke.

Rodoljubi! Posnemajte naše narodne mecene!

Anton Breščak

Gorica - Gosposka ul. (G. Carducci) 14, v lastni hiši.

Prva in največja slovenska zaloga in tovarna pohištva na Primorskem.

V zalogi ima vedno nad 50 modernih in jedlinih spalnih sob.

Gene od 300 do 3000 K soba.

: Edina slovenska delavnica tapetarij. :

Velika izbira slik, stolic kakor tudi železnega pohištva.

Sprejema naročila za opreme il, hotelov l. t. d.

dal odpeljati v bolnišnico, Radović pa je, ko mu je zdravnik obvezal rano na stegnu, mogel oditi sam na policijo. Na rešilni postaji je bilo, kakor v kaki mesnici, vse v sami krvi.

Policijska agenta Turus in Mahorsič pa sta medtem poiskala morilca Rončevića, ki je po svojem groznem činu pobegnil v gostilno, kjer se je nahajal prej s svojimi žrtvami. Rončević se ni nič upiral aretaciji in je takoj izročil Turusu nož, ki je bil še ves krvav. Ko so ga pripeljali na policijski komisariat v ulici Mude vecchia in so mu povedali, da je umoril dva človeka, dva pa ranil, je odgovoril čisto hladnokrvno, kot bi se ne bilo zgodilo nič: „Oh, gnanca tanti!“ Pozneje pa ga je le vendar začela peči vest in je začel jokati.

Pri zaslišavanju, ki ga je vodil preiskovalni sodnik, je izpovedal Rončević, da so pred nekako dvema tednoma oni štirje brez vsakega vzroka hoteli preteptati moža kuharice v omenjeni gostilni, kar se je izkazalo kot resnično. Rončević je tedaj potegnil iz žepa revolver in z njim ostrušil one štirje in jih prepodil. Ta večer so ga oni štirje videli zopet v gostilni in oba Kapovića in Boškovića so ga počakali zunaj, da je prišel iz gostilne in potem padli po njem. Ker se jih drugače ni mogel ubraniti, je potegnil iz žepa nož in se branil z njim. Zatrjeval pa je, da ni imel namena, da bi bil hotel umoriti koga izmed njih.

Kot priča zaslišani ranjeni Radović je izpovedal na policiji, da Rončevića ni poznal niti po videzu. Zasliševanje na policiji je trajalo skoraj do dveh po polnoči, potem pa je odšel preiskovalni sodnik še v bolnišnico, kjer je tudi še zaslišal njegovega Boškovića. Rončevića so odvedli po zaslišanju v preiskovalni zapor v ul. Tigor, trupli obeh umorjencev pa so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Justu.

Polzkušen samomor. V mornariški vojašnici se je snoči 22letni mornariški prostak Hugon Berteli hotel zastrupiti in je v ta namen izpil neke kapljice, ki jih je imel proti zobobolu. Prvo pomoč mu je podal zdravnik rešilne postaje, potem so ga prepeljali v vojaško bolnišnico.

Nepričakovana smrt. Snoči ob 9 je šla po Corsu soproga trgovskega potnika Augusta Bachmanna, ki stanuje v ulici sv. Franciška št. 51. Naenkrat jej je postalo slabo in zgrudila se je ha tla. Nekateri mimoidoči ljudje so jo zanesli v bližnjo Ravasinovo lekarno, kjer so jej podali prvo pomoč. Poklicali so zdravnika rešilne postaje, ki jo je dal odpeljati v bolnišnico, toda umrla je še med vožnjo tjakaj. Zadel jo je srčna kap.

Slovensko gledališče v Trstu.

Snočnja prva ponovitev Jarnove opere „Logarjeve Kriste“ je dosegla v vsakem pogledu prav lep uspeh. Odpravile so se večinoma vse one napake, ki smo jih grajali ob premijeri in je bila uprizoritev potemtakem res vredna vse pohvale, s katero tudi v obilnem številu navzoče občinstvo ni štedilo. Po več točkah je sledilo odobravanje ob odprtem odru. V pevskem oziru je bilo izvajanje prav dobro in se je kvečjemu morda v mešanem zboru v drugem dejanju pokazalo nekoliko negotovosti. Nositelji glavnih ulog zaslužujejo vso pohvalo. G. kapelniku Poliću, ki je izvršil svojo nalogo z vso vestnostjo in skrbnostjo, gre odkrito priznanje, želeli bi pa, da bi še znatno ublažil orkester in bi tako omogočil solistom, da bi tudi finejše nijanse bolje prihajale do veljave. Sicer bi se pa morda vendarle še tekom letošnje sezone dala napraviti poglobitev za orkester, s čimer bi bilo odpomagano največjemu nedostatku naše gledališke dvorane. Stvar je tem lažje mogoča, ker bi taka poglobitev sedaj, ko spodnja dvorana ne rabi več za telovadnico, ne zadevala ob nikake težave. Slavna Tržaška posojilnica in hranilnica bi si s tako preuredbo, ki bi ne zahtevala ravno prevelikih žrtev, gotovo le pridobila novih zaslug za naše gledališče, za to našo eminentno kulturno institucijo.

Našemu gledališču iz lahko umljivih razlogov ne morejo biti vedno na razpolago pevci z glasovnim materialom ka-

kega Vuškovića ali kake Koroščeve, da bi absolutno nadvladovali skoraj v isti višini se nahajajoči orkester, tudi če je še kolikor toliko diskreten, kar pa je v naših razmerah tudi precej težavna stvar; če ne more gora k Mohamedu, naj gre vsaj Mohamed h gori! Torej: poglobitev!

—r.

Vesti iz Goriške.

Podružnica CMD v Štanjelu. V „Edinosti“ z dne 15. t. m. čitamo presrečno zahvalo za dobro uspeli cvetlični dan v korist CMD, ki ga je priredila tamkajšnja podružnica dne 5. t. m. ob priliki veteranske slavnosti na inicijativo g. Josipa Hočevarja. Nas, kot vnete Cirilmetodarje brezdomno jako veseli proeviti podružnice. Nekaj pa nam v omenjenem dopisu ne ugađa, ter naj nam gospod dopisnik dovoli, da ga na to opozorimo, ker smo prepričani, da ni prav poučen o dose- danjem delovanju podružnice ter da pribi- jemo neoporečno dejstvo.

V omenjenem dopisu trdi g. dopisnik, da je štanjelska podružnica do sedaj, žal, le životarila. Trdno pa smo prepričani, da ve javnost, kako je podružnica životarila in da se še vedno spominja dobro vseh podruž- ničnih prireditve, ki so donesle Družbi či- stega čez 330 K v teku še ne 2 let njenega življenja, ter da je postala pokroviteljica s kamnom za obrambni sklad, kar je g. no- vemu dopisniku menda neznano. V tem kratkem času pa je priskočila podružnica narodu v pomoč v vsem s svot čez K 600. Tudi bi ga opozorili na seznam najmarlj- vejših podružnic CMD na Goriškem, ki so ga prinesli slovanški časopisi v preteklem letu.

Omenjena dejstva dovolj jasno govore, da je naša podružnica, ki je šele novo ro- jeno dete valje raznim zaprekam, ki jih prav dobro poznamo, stala vedno na braniku in se zavedala svoje naloge. Naša iskrena želja je, da bi v bodoče s podvojeno silo delovala v korist narodu in ponos Štanjelu. Gosp. dopisniku pa želimo večje sreče, večjega uspeha, kot pa nam. Prav iz arca nas veseli, da je podružnica do sedaj „tako životarila“, ker nam g. dopisnik s tem jamči v bodoče za sijajnejši njen procvit, v kar mu bog pomodi. Naša podružnica torej ni životarila! Zaprčeto narodno delo pa rasti s svežo močjo!

Odbornik.

Razne vesti.

Zanimivosti iz Grebinja. (Imenovanje učitelja). V seji deželnega šolskega sveta, 17. oktobra 1913 je bil imenovan za nadučitelja na petrazrednici v Grebinju tamošnji učitelj Julius Bohatta. Tržani so sicer prosili z de- putacijo za nadučitelja Jožefa Oberlercherja iz Labuda, ki je tudi bil kompetent in ki je precej stareji ter v gospodarskem oziru dosti izobražen. Dež. nadzornik g. Benda in dež. predsednik g. Fr. v. Fries-Skene sta deputa- cijo jako prijazno sprejela ter ji obljubila, da hočeta uvaževati prošnjo. Toda človek obrača, „Volksrat“ pa obrne! Mesto je dobil Bo- hatta, ki je precej mlajši — samo za to, ker so se za njega potegnili baron Helldorf, Herzog in župan Manner, že znani „gozdni mojster“, ki imajo tudi pri Volksratu važno besedo. K dosegu mesta mu je tudi pripo- moglo znanje slovenščine, baje je prosilec zmožen slovenščine „in Wort und Schrift“, kakor je zapisal v svoji prošnji! Resnica pa je, da niti kakega slovenskega koroškega nare- čja ne obvladuje, niti otrok ne razume! Kako hoče mož poučevati v prvem razredu — izključno slovenske otroke. Drugi razredi so pa itak popolnoma nemški! Vidi se takoj vpliv „Schulvereine“ in „Süd- marke“, ki sta darovala vsak po 10.000 K za novo šolo!

Da, na papirju pač marsikdo zna slo- venski! O, pri kompetencah je slovenščina dobra — sicer pa je vedno predmet zasmeha in zaničevanja. Za Slovence je vseeno, jeli dobil nadučiteljsko mesto Bohatta ali Ober- lercher, saj slovenščine ni zmožen nobeden. Omeniti je treba le žalostno dejstvo, da je tudi postal Grebinj nedosegliiv za vedno učiteljem zmožnim ko- likor toliko slovenščine. Privoščimo to dobro brco našemu nemškutarskemu učitelstvu, ki je toliko dobro, da pripravlja učiteljem Nemcem mesta. Da nosijo malto, so pač nemškutarji dobri. Obžalujemo izgubo mesta in kratkovidnost naših nemškutarskih učiteljev.

Šestletno deklico ustrelil. 19. t. m. do- poldne sta pustila zakonska Fr. in Marija Mlinar v Podgorju pri Velenju na Štajer- skem svoja dva otroka, 11letnega Viktorja in šestletno Marijo sama doma. Ko sta starša odšla, je prišel k imenovanima otrokoma 10- letni sosedov sin Rafael Kostnik. Ko je šel Viktor Mlinar iskat v podstrežje kruha, mu je sledil tudi Rafael Kostnik, ki pa ni odšel takoj iz podstrežja, temveč je stikal po kotih, dokler ni našel skrite puške, ki je bila na- basana. Napel je petelina in ustrelil v vežo, kjer je ravno stala šestletna deklica. Pre- plašen vsled strela je hitel Viktor, ki je ravno narezal kruh, v vežo, kjer je našel svojo sestrico v krvi na tleh, Rafael Kostnik je zbežal. Težko ranjeno deklico so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je po par urah že umrla. Otrokov oče pa se bo moral za- govarjati pred sodnijo, ker ni orožja varno shranil.

Častniki si ne smejo briti brk. Vojno ministratvo je izdalo poseben odlok, v ka- terem pravi, da si daje proti predpisom ve- liko častnikov briti brke. Vojno ministratvo pripominja, da si smejo po cesarjevem ukazu samo dragoonci dragonskega polka št. 14 briti brke, vsem drugim vojakom je pa to pre- povedano. Odlok določa, da se mora strogo nadzirati, če se ta prepoved tudi izpolnjuje.

Samomor radi smrti žene. V Zagrebu si je 21. t. m. 26letni strojevodja Franc Pa- triarh prerezal s britvijo žile na levi roki v samomorilnem namenu. Slučajno je prišel mimo njegovega stanovanja neki sosed, ki je videl skozi steklena vrata, da sedi Patriarh ves krvav na stolu. Takoj je obvestil rešilno družbo, ki je Patriarha prepeljala v bolnico. Vprašan, zakaj se hotel umoriti, je Patriarh izjavil, da ne more preživeti smrti svoje žene.

Mož zadavil svojo ženo. Dne 17. t. m. so našli posestnikovo ženo Marijo Zupan v Lepinju pri Gornjemgradu na Štajerskem mrtvo v postelji. Na njenem vratu so se vi- deli razločni znaki, da je bila zadavljena. Ker je vladal med njo in njenim možem Antonom prepir in je imel poslednji vrhu tega še ljubavno razmerje z neko drugo ba- buro, so jeli sumiti Antona Zupana umora. Pri zaslišanju se je poslednji večkrat zapletel v taka protislovja, da je prišla sodnija do zaključka, da je Anton Zupan morilec svoje žene. Oblast je odredila raztelesenje umor- jene žene.

Mali oglasi

Meblirana soba se odda takoj v ulici Commerciale št. 9. II. nadst., deano. 2517

Meblirana soba s hrano ali brez iste se odda takoj. Via Commerciale 9, pritličje, vrata 32. 2171

Meblirana soba s hrano se odda takoj pri mali družini. Ulica Commerciale 9, prvo, vrata 33. 2491

Manufakturna trgovina Piazza Piccola št. 1 (za mestno palačo). Velika zaloga partijskega blaga, izgotovljene obleke, žensko in moško perilo, otroške oblečice, perkal, negovnice itd. Izredno nizke cene. 2246

Meblovana soba se odda brez hrane v ulici Commerciale št. 11, III. nadstropje. 2367

Dve postelji odda v najemu slovenska dru- žina. — Ulica della Guardia 44, II., Križmančič. 2466

In že zopet slovenska žganjarna in zaloga vsakovrstnih likerjev v Trstu, Campo S. Giacomo št. 17. Razpošilja likerje od 5 litrov naprej poštino prosto, po konkurenčnih ce- nah. Slavnemu občinstvu se toplo priporočata, kakor tudi priporočata svojo trgovino jestvni na Opčinah. Brata SOSIC. 2355

500 kron išče takoj gospa, katere ponuja dobro garancijo. Prijazne ponudbe pod „A. K. št. 2450“ na Inzeratni oddelek Edi- nosti. 2450

Fotograf Antona Jerkiča naslov: Trst, ul. delle Poste 10; Gorica, Gosposka ulica 7. 4444

Pisalni stroji novega zistema, novi, se pro- dajo po K 150—350 vsled likvidacije. — Rossi, ulica Ponte della Fabbra 2, I. desno. 2272

FR. BIAGINI, Trst, ulica dell' Latria št. 21. — Prodaja olja, kisa, mila in dru go. 333

Rudarje išče rudnik „Adrija“ v Britofu pri Divači. 2426

Najboljše kranjske klobase :: komad po 20 do 40 vinarjev razpošiljam po povzetu od 10 K naprej. Pri večjem naročilu nekaj popusta. Josip Princ, gostilničar in izdelovalec klobas — Selo št. 23 pri Ljubljani. 2311

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca Trst, ulica Olmo št. 14. 1865

Potovalce in agente z visoko provi- zijo, ki bi obli- skovali privatnike, išče tovarna tkašica. Tudi one osebe, ki imajo dobro znanstvo, opravljajo lahko to delo kot postransko. — Ponudbe pod poštni predal 11 v Mulhovo - Hradišče (Münchengrätz) Češko. 2269

Mlekarna v Rodiku, pošta Korina, preda po jako nizki ceni velik hladilnik in ledenico, motor na ben- zino za mlekarstvo in popolnoma nov pasterezovalec za mleko. 2343

Proda se hiša s hlevom in cvetličnjakom 400 m² zemljišča 4 vodnjaki, in voda acetična. Naslov pove Ins. odd. Edinosti (2410)

Odda se takoj meblirana soba s dvema po- steljama in hrano. Ulica Belvedere 12, pritličje, levo. 2213

Sladkor rjavi, havana po 96 vin. kg, edno olje po 88 vin. liter se dobi v zalogi olja G. BIAGINI, ul. Giulia 23. 2232

Sprejme se krepak čenec za steklarstvo; učenc, kateri se je že učil mizarstva ima prednost. Prav Cvek, Kam- nik (Kranjsko). 2302

Odhajanje in prihajanje vlakov od 1. majnika naprej.

Časi za prihod, oziroma odhod so naznanjeni po srednje-evropskem času.

C. kr. državna železnica.

Odhod iz Trsta (Campo Marzio).

5.00 B Herpelje, Pula in medpostaje.
5.50 M do Poreča in medpostaje.
5.40 O do Gorice in medpostaje (Ajdoščina).
7.35 O Herpelje-Divača-Ljubljana-Dunaj in medp.
7.45 B Gorica, (Ajdoščina), Jesenice - Celovec - Dunaj-Praga-Dečín-Beljak-Berlin - Monakovo in medpostaje.
9.05 O Gorica-Jesenice-Celovec-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Dunaj in medpostaje.
9.10 O Herpelje, (Rovinj), Pula in medpostaje.
9.15 M le do Buj in medpostaje.
12.45 O Gorica (Ajdoščina) Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec in medpostaje.
2.40 M do Poreča in medpostaje.
4.15 O Gorica-Jesenice-Trbiž-Ljubljana-Beljak-Celovec-Dunaj.
4.42 O Herpelje (Divača-Dunaj) - (Rovinj) Pula in medpostaje.
6.00 B (Turški ekspres) Gorica-Jesenice-Ljubljana-Beljak-Inomost-Monakovo-Pariz in medp.
7.35 M le do Buj in medpostaje.
7.35 O do Gorice in medp. (Ajdoščina).
8.24 O Herpelje (Divača-Ljubljana-Dunaj) Pula in medpostaje.
8.40 B Gorica-Jesenice-Beljak-(Monakovo-Berlin), Celovec-Dunaj-Linac-Praga-Dečín.
10.39 O Gorica, Jesenice, Beljak, Inomost, Mo- nakovo.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

2.25 O Herpelje-Divača.

2.20 O v Gorico.

Prihod v Trst.

6.05 O Iz Dunaja, Solnograda, Celovca, Mona- kova, Inomosta, Bolcana, Beljaka, Ljubljane, Jesenice, Gorica.
7.10 O Iz Dunaja (čez Divačo—Herpelje).
7.23 O Iz Gorice (Ajdoščine).
8.25 M Iz Buj (in medpostaje).
9.00 B Iz Berolina, Draždan, Linca, Dunaja, Ce- lovca, Beljaka, Jesenice, Gorice (in Ajdoščine).
9.35 O Iz Pule (Rovinja).
10.10 O Iz Jesenice, Gorice in medpostaj.
11.25 B (Turški ekspres) Iz Pariza-Monakova-Ce- lovca-Dunaja-Linca-Jesenice-Gorice.
12.40 M Iz Poreča in medpostaj.
2.00 O Iz Celovca, Trbiža, Ljubljane, Gorice, (Ajdoščine) Berolina, Draždan, Praga, Dunaja.
3.47 O Iz Pule, (Rovinj), Herpelj in medpostaj.
4.32 M Iz Buj in medpostaj.
7.00 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Trbiža, Ljub- ljane, Jesenice, Gorice.
7.05 O Iz Pule, Rovinj, Herpelje, Divača, Dunaj.
7.57 B Iz Berolina, Draždan, Praga, Linca, Du- naja, Celovca, Inomosta, Beljaka, Jesenice, Gorica, (Ajdoščine).
8.00 O Iz Poreča, Buj in medpostaj.
10.26 B Iz Pule (Rovinja), Dunaja (čez Divačo).
11.16 O Iz Dunaja, Celovca, Beljaka, Gorice.

Zabavni vlaki ob nedeljah in praznikih:

9.36 O Iz Gorice.

9.41 O Iz Divače, Herpelj.

Gostilna „pri Deteljici“

v Trstu, ulica Belvedere 7.

Podpisana naznanjam s tem uljudno, da sem prevzela imenovano gostilno, ter se tem potom prav toplo priporočam cenj. gostom. Točila bodem sama pristna vipavska in istrska vina, kakor tudi izborni krasni teran po najzmernejših cenah; na razpolago so vedno dobra in sveža mizla in gorka jedila. Posebno se priporočam cenj. gg. uradnikom za abonement na hrano.

Z odličnim spoštovanjem

ANGELA KJUDER, lastnica.

KLIŠEJI

VSKE VRSTE ZA VSE STROKE

ATELJE BABUDER TRST

Predmeti za planince

Kuhalne priprave iz aluminija, planinske ste- klenice, noži in vilice, planinske palice, pri- prave za led, teleza, snežni obroči, nahrbtniki.

Vsakovrstne obleke:

Sweater, planinske hlače, gamaše, čopce iz čiste volne, rokavice.

Steklenice Helios, več dni gorke in mrzle po 4 krone komad.

Modni predmeti za gospode, urajce, ovratnice, zapestnice in nogovnice.

Za žlane športnih in planinskih drakev POSEBNE CENE.

Sportna trgovina Strudel

ulica S. Antonio 12 (nasproti Kred. poslojtu)